

Aasta 2003 Eesti Arstide Liidus

Andres Kork – EAL president

2003. aasta 27. novembri seisuga kuulub EALi 2658 liiget, võrreldes eelmise aastaga on organisatsiooniga ühinenud veel 85 kolleegi.

EAL eestseisus koosseisus Andres Kork (president), Tarmo Kariis, Andres Lehtmets, Jaan Lemendik, Peeter Mardna, Margit Närska, Indrek Oro, Mall-Anne Riikjärvi kogunesid kahe üldkogu vahelisel ajal 5 koosolekule. EAL volikogu koosolekud toimusid 10. mail ja 31. detsembril. Traditsiooniliselt olid kogunemistel päevakorras palgakokkuleppe ja selle täitmisega seonduv, kavandati seisukohad 2004. a palgaläbirääkimistel. Arutlusel oli praeguseks juba sõlmitud EAL liikmete vastutuskindlustuse leping ja ka võimalikud muudatused EAL struktuuris.

Palgaläbirääkimised kujunesid sel aastal raskeks. Osapoolteks olid Eesti Haiglate Liit ja EAL koos Eesti Keskastme Tervishoiutöötajate Kutseliidu ning Eesti Tervishoiutöötajate Ametiühingute Liiduga. EAL nõudmine oli kehtestada tunnitasu alammääraks arstidele 50 kr. Esialgu ei jõutud kokkuleppele ja märtsis 2003 pöördusid osapooled riikliku lepitaja poole töötüli lahendamise taotlusega. Samuti koostati avalik pöördumine Riigikogusse valitud erakondade poole. Et eelmise palgakokkuleppe kehtivus lõppes 31. märtsil 2003 ja järgnevad läbirääkimised tulemust ei toonud, otsustas EAL volikogu 10. mail 2003. a käivitada arstide streigi-ettevalmistuse, vastavasisuline koostööettepanek tehti ödede ja hooldustöötajate organisatsioonidele.

Palgaläbirääkimised nihkusid paigalseisust, kui Eesti Haiglate Liit nõustus koos arstide ja teiste tervishoiutöötajate kutseliitudega allkirjastama 13. juunil 2003. a kokkuleppe, mille kohaselt tunnitasu alammääraks kehtestatakse arstidele 50, keskastme tervishoiutöötajatele 25 ja hooldustöötajatele 16 krooni. Sõlmitud kokkuleppe jõustumise tingimuseks oli, et Vabariigi Valitsus korrigeerib esmalt tervishoiuteenuste piirhindu. Kutseliidud esitasid ühise ettepaneku piirhindade tõstmiseks Haigekassa nõukogule. Pärast tuliseid vaidlusi ja raskeid läbirääkimisi kinnitas Haigekassa nõukogu eelarve muudatused, mille kohaselt raviteenuste piirhindu tõsteti 91 miljoni krooni ulatuses. Vabariigi Valitsus kinnitas Haigekassa eelarve muudatused 29. juunil 2003. a. Korrigeeritud piirhinnad hakkasid kehtima 1. juulist 2003 ja sellest kuupäevast jõustus ka palgakokkulepe.

Siiski on selle palgaleppe täitmisega probleeme: mitte kõik tööandjad ei maksa arstidele vähemalt 50kroonist tunnitasu. EAL juhatus on pöördunud Tööinspektsiooni poole palvega kontrollida palgaleppe täitmist ja saatnud järelepärimised lepet mittetäitvatele asutustele. Palgalepe ei ole jõustunud kiirabis, tervisekaitsesüsteemis, VEK komisjonides töötavate arstide tasustamisel. Samuti ei laiene see kooliarstidele. Kehtivate seaduste põhjal peaks palgalepe laienema kõigile arsti ametikohal töötavatele kolleegidele.

Palgaläbirääkimiste ja kollektiivlepingute töörühmas osalesid 2003. a Toomas Kariis, Enno Kask, Andres Kork, Margus Kuklane ja Andres Lehtmets.

2004. a palgaläbirääkimistel tuleks silmas pidada pikaajalisemaid sihte. Eesmärk on viie aasta jooksul jõuda selleni, et arsti miinimumtöötasu võrduks kahekordse riigi keskmise palgaga.

Keeruline olukord on 2004. a residentuuri rahastamisega. Residentuuriga seotud kulutused kaetakse Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvest. Praeguse riigieelarve projekti järgi saaks 2004. a avada vaid 17 uut residentuurikohta. Vajadus on hinnanguliselt 120 koha järele. See on tõsine mure Eesti Nooremartide Ühendusele. Läbirääkimised probleemi lahendamiseks jätkuvad kõigi osapooltega.

EAL sõlmis uue arstide tsiviilkindlustuse lepingu kõigile EAL liikmetele. Kindlustusperiood on 01.10.2003–30.09.2004. Uus lepingupartner on AS If Eesti Kindlustus. Leping haarab peaaegu kõik ravitegevusega seotud riskid. Meil on ka lepingupartneri suuline lubadus, et praegusele järgneval kindlustusperioodil kindlustusmaks määr ei kasva enam kui inflatsioonikoefitsiendi võrra.

Nii juhatuse kui volikogu koosolekutel on arutatud võimalikke muudatusi meie organisatsiooni struktuuris. Jõuti seisukohale, et EAL struktuurimuudatused on võimalikud vaid konsensuse alusel. Ettepanek lõpetada piirkondlike liitude tegevus iseseisvate juriidiliste isikutena ei saavutanud volikogus konsensust.

Eesti arstide päevade korraldamisel on nüüd juba kümneaastane traditsioon. 2003. a arstide päevad Pärnus läksid korda. Osalejaid tuli kokku 700, näitusel oli esindatud 41 firmat. Päevade kolm peamist eesmärki – pakkuda kolleegidele heal tasemel täienduskoolitust, tutvuda ravimi- ja meditsiinifirmade toodanguga ning saada vaheldust pingelisele igapäevatööle – on seni täidetud. Päevad peavad toimuma ka edaspidi.

Eest arstide päevad 2004 toimuvad 15. ja 16. aprillil Salme kultuurikeskuses Tallinnas. Päevateemad on antibiootikumide kasutamise tänapäevased põhimõtted

ning kesknärvisüsteemi talituse häired ja haigused. Kavas on ka sektsiooniistung, kus arutatakse bioetikaküsimusi. Arstide päevade töörühma kuuluvad Katrin Rehema, Väino Sinisalu ja Mai Taro.

EAL osaleb kolmes püsivalt tegutsenud ettevõtmises: kirjastus Medicina, ajakiri Eesti Arst ja Arstide Täienduskoolituse Fond.

Kirjastus Medicina – ainus meditsiinikirjandust väljaandev kirjastus – on EAL ja Soome Arstide Seltsi Duodecim ühisprojekt, mis tegutseb 1994. aastast. Praeguseks on välja antud 54 raamatut, enamik neist on üldarstliku suunaga käsiraamatud, aga ka käsiraamatud õdedele ning laiale publikule mõeldud tervishoiualane kirjandus. EALi esindavad kirjastuses prof Ain-Elmar Kaasik ja Väino Sinisalu.

Ajakirja Eesti Arst on välja antud alates 1922. a. Aastast 2000 ilmub 12 numbrit aastas. Eesti Arst on ainus eestikeelne teaduslik eelretsenseeritud üldmeditsiiniline ajakiri. Viimastel aastatel on hakatud välja andma veel teisi arstidele mõeldud ajakirju, kuid nende taga on kommertsorganisatsioonid ja eesmärgiks teenida tulu reklaamimüügist ning neid levitatakse tasuta. EAL liikmetele on Eesti Arsti tellimishind arvestatud liikmemaksu sisse. Ka Eesti Arsti väljaandmiskulud kaetakse suures osas reklaami müügist. Kuigi järgneval aastal võib oodata reklaami pakkumise vähenemist, peab Eesti Arst jätkama väljakujunenud teadusliku meditsiiniajakirja traditsioone. Eesti Arsti OÜ nõukogu esimees on Indrek Oro ja liikmeteks Mai Taro ning Oku Tamm. Ajakirja peatoimetaja ja OÜ juhataja on Väino Sinisalu. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga on ajakirjal 2004. a plaanis korraldada tervishoiukorralduse ja -poliitika konverents.

Alates 2002. aastast töötab SA Arstide Täienduskoolituse Fond. Sel aastal sai toetusi täienduskoolituseks ja rahvusvahelistel konverentsidel osalemiseks 8 kolleegi. Fondi juhatuse esimees on Katrin Rehema, nõukogusse kuuluvad Jaan Lemendik, Aleksis Rodin, Väino Sinisalu, Vallo Valdes ja Vallo Volke. Annetustega on seni fondi toetanud Eesti Arstide Liit, Eesti Arsti OÜ, Richter Gedeoni Eesti filiaal, Aventis Pharma ja OÜ Lege Artis.

EAL osaleb mitmete rahvusvaheliste arstlike organisatsioonide tegevuses. Nendeks on Euroopa Eriarstide Ühendus (UEMS) ja Euroopa Arstide Alaline Komitee (CPME). EAL on viimase täisliige novembrist 2001. Maailma Arstide Organisatsioon (*World Medical Association*, WMA) tegi EALile ettepaneku astuda nende liikmeks.

Liikmemaksu suurus on 14 000 kr aastas ja eestseisuse koosolekul 30.09.03 otsustati ettepanek vastu võtta. EAL välissuhete töörühma kuuluvad Andres Lehtmets, Indrek Oro ja Arvo Mesikäpp.

Ka tulevikus peaks meie tegevuse prioriteet olema Eesti arstkonna jätkusuutlikkuse tagamine – residentuurikohad peaksid olema kättesaadavad kõigile eriarstiks õppida soovijaile; ei peaks taotlema vastuvõtu suurendamist arstiteaduskonda, vaid pidurdama arstide lahkumist meie meditsiinisüsteemist. Ka residentuuri mittelõpetanud üldarsti kvalifikatsiooniga kolleeg peaks leidma Eestis praktiseerimisvõimaluse.

Endiselt on EAL ülesanne arstide palgatingimuste parandamine, aga ka arstide töökoormuse jälgimine ja normaliseerimine. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga peaksime senisest tõhusamalt kaasa rääkima tervishoiupoliitikas – investeeringud, struktuurimuutused, Haigekassa eelarve. Siia kuulub ka reformide kriitiline analüüs. Meie tähelepanu all peaks olema ka arstide kvalifikatsiooni ja jätkukoolitusega seonduvad küsimused.

Eesti saamisel Euroopa Liidu liikmesmaaks tulevad meile kui arstide kutseliidule uued väljakutsed. Ainult ühiselt ja üksmeelselt, kõigi kolleegide aktiivsel osavõtul saame oma professionaalseid huvisid realiseerida ning ametiau kõrgel hoida.

andreskork@hotmail.com